ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Μερικές σκέψεις με αφορμή την εισαγωγή του προγράμματος International Baccalaureate σε δημόσια σχολεία

Του **Μάρκου Δασκαλάκη**

γονέα στο Μουσικό Σχολείο Παλλήνης

Το κείμενο αυτό ξεκίνησε ως μια προσπάθεια να συγκροτηθούν κάποιες σκέψεις γύρω από την εισαγωγή του προγράμματος IB στο Μουσικό Σχολείο της Παλλήνης. Στη συνέχεια εξελίχθηκε μέσα από νέα δεδομένα που προέκυψαν τον τελευταίο χρόνο και ιδέες που γεννήθηκαν μέσα από ατελείωτες κουβέντες και προβληματισμούς με άλλους γονείς.

Στο συγκεκριμένο σχολείο ακούμε συνεχώς για το International Baccalaureate. Έχοντας ζήσει την υποβάθμιση τόσο του σχολείου αυτού όσο και όσων άλλων έχουμε περάσει σαν γονείς ή μαθητές, βρεθήκαμε αντιμέτωποι με μια πρόταση που μας παρουσιάστηκε ως «η μεγάλη ευκαιρία».

Τα ερωτήματα λοιπόν που προκύπτουν είναι τα εξής:

- Τι ακριβώς σημαίνει η εξαγγελία για ένταξη τμημάτων International Baccalaureate (IB) σε δημόσια σχολεία από το σχολικό έτος 2026-2027;
- Ποιο θα είναι το πραγματικό όφελος –ή ζημιά– για τα παιδιά, τις οικογένειες και τη δημόσια εκπαίδευση;
- Πώς εντάσσεται αυτή η κίνηση στο συνολικότερο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής των τελευταίων ετών; Πρόκειται για μια μεμονωμένη «καινοτομία» ή για έναν ακόμη κρίκο σε μια συγκεκριμένη στρατηγική;

- Πώς στεκόμαστε ως γονεϊκό και εκπαιδευτικό κίνημα απέναντι σε αυτήν την εξέλιξη;

Όσο περισσότερο το ψάξει κανείς, τόσο πιο προβληματικό γίνεται και έχει να κάνει με το τι είδους σχολείο και τι είδους κοινωνία θέλουμε.

Ξεκινάμε λοιπόν από το ότι εδώ υπάρχει και μια παγίδα που πρέπει να επισημάνουμε εξ' αρχής. Κάθε φορά που ανακοινώνεται μια τέτοια "μεταρρύθμιση", η συζήτηση εστιάζεται σε αυτούς που θα ωφεληθούν. Ο καθένας φαντάζεται τον εαυτό του από την πλευρά των «νικητών». **"Το παιδί μου μπορεί να είναι από τους τυχερούς". "Το σχολείο μας μπορεί να γίνει ένα από τα λίγα που θα ωφεληθούν". "Γιατί να χάσουμε την ευκαιρία;"**

Αυτή η ελπίδα όμως είναι και το τέλειο προκάλυμμα για αυτό που πραγματικά συμβαίνει: **η συντριπτική πλειοψηφία των σχολείων, των μαθητών και των οικογενειών δεν θα ανήκει στη νησίδα των ωφεληθέντων.** Η πλειοψηφία θα μείνει απ' έξω, σε ένα σύστημα που θα συνεχίζει να υποβαθμίζεται, ακριβώς για να φαίνονται οι λίγες νησίδες πιο λαμπερές. Και η πραγματικότητα είναι πως καθώς αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται και επεκτείνεται, οι περισσότεροι στο τέλος θα βρεθούμε, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, εκτός.

Τι είναι το IB και γιατί ήρθε τώρα;

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Το International Baccalaureate (IB) είναι ένα πρόγραμμα σπουδών που οδηγεί σε ένα διεθνές απολυτήριο. Δημιουργήθηκε αρχικά για τα παιδιά των διπλωματών και των υψηλόβαθμων στελεχών πολυεθνικών που μετακινούνται συνεχώς, ώστε να έχουν ένα ενιαίο πτυχίο αναγνωρίσιμο από πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο. Στην Ελλάδα, μέχρι σήμερα, το προσφέρουν περίπου 15-20 ιδιωτικά σχολεία, από τα ακριβότερα της χώρας. Και τα δίδακτρα για τις δύο τελευταίες τάξεις του λυκείου αγγίζουν ή ξεπερνάν τις **40.000 ευρώ.**

Το 2024, ψηφίστηκε ο νόμος 5094/2024 που επέτρεψε την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα (μια απόφαση αντισυνταγματική παρεμπιπτόντως). Μέσα σε αυτόν τον νόμο υπάρχει ένα άρθρο, το 147, που πέρασε σχεδόν απαρατήρητο. Τι λέει; Δικαίωμα εγγραφής στα ιδιωτικά πανεπιστήμια έχουν, εκτός των άλλων, και **«οι κάτοχοι διεθνών απολυτήριων τίτλων»,** όπως το IB, εξομοιώνοντας παράλληλα το IB με το απολυτήριο του γενικού λυκείου.

Στη συνέχεια, η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι το IB θα εισαχθεί και σε δημόσια σχολεία, σαν

“πιλότος”. Σε Πρότυπα, Πειραματικά, Μουσικά και Καλλιτεχνικά Λύκεια. «Να, λοιπόν», μας λένε, «γίνεται προσιτό σε όλους». Δεν γίνεται όμως. Αυτό που γίνεται είναι πολύ διαφορετικό.

Αξιολόγηση, κατηγοριοποίηση και το “τυράκι” της αριστείας

Ας σταθούμε εδώ λίγο περισσότερο και να συνδέσουμε αυτή την ιστορία με την αξιολόγηση και την κατηγοριοποίηση των σχολείων. Γιατί δεν είναι τυχαίο που όλα αυτά συμβαίνουν ταυτόχρονα.

Η αξιολόγηση δεν είναι μια αθώα διαδικασία. Είναι ένας **μηχανισμός επιβολής.** Βάζει ένα σύστημα μέτρησης,βγάζει βαθμούς, κατατάσσει σχολεία, μαθητές, εκπαιδευτικούς. Και μετά, δημοσιοποιεί αυτήν την κατάταξη. Γιατί; Για να δημιουργήσει διακρίσεις και ανταγωνισμό.

Για να κάνει τους γονείς να κυνηγάνε το “καλό σχολείο” και να εγκαταλείπουν το “κακό”. Αντί να χρηματοδοτήσουν όλα τα σχολεία, επιλέγουν να στηρίξουν μόνο κάποια – και ταυτόχρονα να περάσουν την ευθύνη στους γονείς και τα παιδιά που δεν κατάφεραν να μπουν στο “καλό” σχολείο.

Το IB είναι το τέλειο εργαλείο σε αυτό το παιχνίδι. Είναι ένα προϊόν με διεθνή αναγνώριση, με μετρήσιμα αποτελέσματα, με “brand name“. Ένα σχολείο που αποκτά τμήμα IB, ανεβαίνει αυτόματα στην κατάταξη. Προσελκύει “καλούς” μαθητές, προσελκύει χορηγούς, προσελκύει τα φώτα της δημοσιότητας. Για σχολεία όπως το μουσικό και το καλλιτεχνικό, που ήταν πάντα σχολεία συνυφασμένα με τη δημιουργικότητα και το μεράκι, αυτός ο νέος ρόλος τους θα έπρεπε ήδη να «χτυπάει καμπανάκι», καθώς πλέον αρκετοί θα το δηλώνουν επειδή δίνει IB – και όχι επειδή αγαπούν τον χαρακτήρα τους. Εξάλλου, τις τελευταίες μέρες ήδη επιβεβαιώνεται πως το IB πρόγραμμα θα υποδέχεται και μαθητές από άλλα σχολεία μέσω εξετάσεων, ενώ απ’ ότι φαίνεται σκόπιμα, δεν έχει ξεκαθαριστεί αν οι ίδιοι οι μαθητές των σχολείων θα χρειαστούν να δώσουν επιπλέον εξετάσεις.

Και τι γίνεται με τα υπόλοιπα σχολεία; Αυτά που δεν έχουν IB ή που τέλος πάντων δεν είναι τα “κορυφαία”; Αυτά που δεν έχουν τη δυνατότητα να στήσουν ένα τέτοιο πρόγραμμα; Αυτά θα είναι τα «σχολεία της γειτονιάς» για τους πολλούς, τα σχολεία που θα μαζεύουν όσους έμειναν απ’έξω, με όλο και λιγότερους πόρους, με όλο και λιγότερη στήριξη.

Δημιουργείται, έτσι, ένα σύστημα δύο ταχυτήτων. Από τη μία, οι λίγες νησίδες αριστείας,

φωτεινές, καινοτόμες, με IB, με ωράριο 8 με 4, με προγράμματα. Από την άλλη, το χάος της μαζικής εκπαίδευσης, που σιγά σιγά απαξιώνεται, υποβαθμίζεται, μένει χωρίς πετρέλαιο και χωρίς χαρτιά.

Και το πιο ύπουλο είναι πως ο κόσμος, βλέποντας αυτές τις νησίδες, δεν εξεγείρεται για την υποβάθμιση της πλειοψηφίας. Αντιθέτως, ελπίζει ότι το παιδί του θα καταφέρει να μπει στη νησίδα. «Ίσως τα καταφέρουμε», «ίσως περάσουμε τις εξετάσεις», «ίσως βρούμε τα λεφτά». Αυτή η ελπίδα είναι βασικός πυλώνας για να συντηρείται το αφήγημα. Γιατί, στατιστικά, οι περισσότεροι θα μείνουν απ' έξω. Αλλά ο καθένας νομίζει ότι θα είναι η εξαίρεση.

Είναι έτοιμα τα σχολεία μας για να υποδεχθούν το IB;

(και έχει άραγε σημασία;)

Το IB ως πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα απαιτητικό και είναι σχετικά κοινός τόπος ανάμεσα στους γονείς πως από πλευράς υλικοτεχνικής υποδομής είναι αρκετά δύσκολο να υποστηριχθεί. Σχολεία που για χρόνια υποχρηματοδοτούνται και έχουν λειτουργικά προβλήματα, έλλειψη σε αίθουσες και υλικά για τη λειτουργία τους, καλούνται να υλοποιήσουν παράλληλα το κανονικό πρόγραμμα σπουδών και το IB. Αν κανείς αναλύσει τις λεπτομέρειες μία προς μία, θα διαπιστώσει μάλλον πως τα περισσότερα σχολεία θα αποκλείονταν από τον οργανισμό IB. Είτε λόγω υποδομών, είτε λόγω διδακτικού προσωπικού, κλπ.

Και όμως, οι εκπρόσωποι του IB στα ερωτήματα αυτά, είχαν απαντήσει λιτά και ξεκάθαρα «εμάς τα σχολεία σας μας κάνουν».

Θα έλεγε κανείς πως πρόκειται περί αντίφασης, όμως δεν είναι έτσι. Στη πραγματικότητα, το IB χρειάζεται τα δημόσια σχολεία απλώς ως νομιμοποίηση. Ως πολιορκητικό κριό, έτσι ώστε η κυβέρνηση να μπορεί να δώσει στα υπόλοιπα – ιδιωτικά – σχολεία διάφορα προνόμια, όπως θα δούμε παρακάτω. Και με αυτόν τον τρόπο, να επεκτείνει και τη διάδοση του IB στην Ελλάδα – και τα κέρδη των σχολαρχών.

Το αν τα παιδιά που θα μπουν στα προγράμματα αυτά θα μπορέσουν να ανταπεξέλθουν, ελάχιστα τους ενδιαφέρει. Όπως ελάχιστα τους ενδιαφέρει αν τα παιδιά από τα δημόσια σχολεία θα γίνονται δεκτά από καλά πανεπιστήμια του εξωτερικού δεδομένων τον πιθανών αδυναμιών του προγράμματος στα δημόσια σχολεία. Αυτό που τους ενδιαφέρει είναι το αντίστροφο.

Η αγορά μπαίνει στο σχολείο

Εδώ πρέπει να αναφερθούμε στο ευρύτερο πλαίσιο. Η κυβέρνηση, παρακάμπτοντας το Σύνταγμα και προκαλώντας αντιδράσεις ακόμα και εντός του νομικού κόσμου, προχώρησε στην ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων. Το Σύνταγμα καταπατήθηκε για να μπουν τα funds στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Και ποια είναι η γέφυρα που συνδέει αυτά τα funds με τα σχολεία; Το ΙΒ. Δεν είναι τυχαίο ότι τα τελευταία χρόνια, 6 μεγάλα ιδιωτικά σχολεία στην Ελλάδα έχουν περάσει σε ξένα επενδυτικά funds. Τα 5 από αυτά προσφέρουν ήδη ΙΒ. Το 6ο το ετοιμάζει. Το σχέδιο είναι ξεκάθαρο: φτιάχνουμε μια κάθετη, ιδιωτική εκπαιδευτική αλυσίδα. Ακριβό σχολείο → ΙΒ → Ιδιωτικό Πανεπιστήμιο.

Αλλά εκτός αυτού, επειδή τα ιδιωτικά πανεπιστήμια στην Ελλάδα δεν έχουν ιδιαίτερη υπόληψη, φαίνεται πως η κυβέρνηση θέλει να κάνει ένα ακόμα δώρο στους σχολάρχες, τα funds και τους πελάτες τους.

ΙΒ και εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Το ζήτημα του τρόπου εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι από τα πιο κομβικά σημεία που αφορούν γονείς και μαθητές – και όχι άδικα.

Με βάση τα σημερινά δεδομένα, οι απόφοιτοι του ΙΒ έχουν τις εξής επιλογές :

Εισαγωγή σε πανεπιστήμια του εξωτερικού που συνεργάζονται με το ΙΒ, ή στα ελληνικά ιδιωτικά “πανεπιστήμια”. Βέβαια θα έλεγε κανείς πως η πρόσβαση στα ιδιωτικά πανεπιστήμια ούτως η άλλως εξαρτάται από την οικονομική δυνατότητα, οπότε το ΙΒ δεν προσφέρει και πολλά. Ο ακριβής τρόπος εισαγωγής, ειδικά για το εξωτερικό δεν αφορά τον σκοπό αυτού του κειμένου. Αυτό όμως που μας αφορά, είναι η δυνατότητα εισαγωγής στα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια.

Δημόσια Πανεπιστήμια και ΙΒ

Από καιρό κυκλοφορούν φήμες για τη δυνατότητα ένταξης με το ΙΒ στα δημόσια πανεπιστήμια με μια ποσόστωση (πχ 2%-3%). Πολύ πρόσφατα, η Καθημερινή με άρθρο της ισχυρίζεται πως υπάρχει ήδη σχετικός σχεδιασμός από το υπουργείο Παιδείας.

Όποιος βιαστεί να το αξιολογήσει αυτό ως θετικό για τα παιδιά του δημόσιου σχολείου που

θα επιλέξουν το IB, μάλλον κάνει λάθος.

Καταρχάς, η καθιέρωση ενός παράλληλου δρόμου εισαγωγής στην τριτοβάθμια για "εκλεκτούς", αποτελεί από μόνη της μια απαράδεκτη κίνηση, έναν ακόμα τρόπο για να ευνοηθούν όσοι μπορούν να αγοράσουν το μέλλον των παιδιών τους. Γιατί στην πραγματικότητα, αυτό το μέτρο ενώ θα χρησιμοποιήσει ως δούρειο ίππο τα (ελάχιστα) παιδιά των δημόσιων IB, στην πραγματικότητα απευθύνεται στους απόφοιτους των ιδιωτικών σχολείων, οι οποίοι πλέον θα μπορούν να αγοράζουν και την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με απλά λόγια, ουσιαστικά δίνει έναν τρόπο στους πλουσιότερους να παρακάμψουν τη διαδικασία εισαγωγής που αφορά τη μαθητική πλειοψηφία και να εξασφαλίσουν την είσοδο στα πανεπιστήμια πληρώνοντας τα πανάκριβα δίδακτρα των ιδιωτικών σχολείων.

Στην πραγματικότητα, το IB στα δημόσια σχολεία προωθείται για έναν κυρίως λόγο: προκειμένου να αποτελέσει το άλλοθι, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα ιδιωτικά σχολεία να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με ένα σύστημα διαφορετικό από την πλειονότητα των δημόσιων σχολείων. Τα λίγα λοιπόν παιδιά των δημόσιων IB, δεν είναι παρά παράπλευρες απώλειες προκειμένου για άλλη μια φορά η κυβέρνηση να κάνει ένα μεγάλο δώρο στην εκλογική της πελατεία, δίνοντας τη δυνατότητα σε όσους μπορούν να πληρώσουν αδρά, να αγοράσουν αυτό που η μεγάλη πλειοψηφία των παιδιών θα περάσει δια πυρός και σιδήρου για να διεκδικήσει. Μια θέση σε ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο.

Το Εθνικό Απολυτήριο και ο φάκελος του μαθητή: Η ολοκλήρωση του παζλ

Η συζήτηση για το IB δεν μπορεί να γίνει χωρίς να δούμε τι ετοιμάζεται παράλληλα για το Εθνικό Απολυτήριο. Γιατί δεν είναι δύο ανεξάρτητες μεταρρυθμίσεις. Είναι δύο κομμάτια του ίδιου παζλ.

Τι αλλάζει με το Εθνικό Απολυτήριο:

Από το σχολικό έτος 2027-2028, το Εθνικό Απολυτήριο θα αρχίσει να εφαρμόζεται στους μαθητές της Α΄ Λυκείου. Δεν είναι απλά μια μετονομασία του υπάρχοντος απολυτηρίου, αλλά μια ριζική αλλαγή στον τρόπο που αξιολογούνται οι μαθητές και που παίρνουν απολυτήριο.

Το νέο σύστημα προβλέπει:

· Ειδικό σώμα αξιολογητών: Έμπειροι καθηγητές θα διορθώνουν τα γραπτά των εξετάσεων για το Εθνικό Απολυτήριο. Αυτό σημαίνει ότι η βαθμολογία δεν θα προκύπτει μόνο από τον

καθηγητή του μαθήματος, αλλά από εξωτερικούς αξιολογητές.

· Νέα Τράπεζα Θεμάτων: Θα δημιουργηθεί μια κεντρική τράπεζα θεμάτων για τις εξετάσεις.

· Εθνική Αρχή Εξετάσεων: Ένας νέος ανεξάρτητος φορέας θα εποπτεύει το σύστημα.

Η υπουργός το περιγράφει ως ένα σύστημα με «λιγότερες εξετάσεις και περισσότερο χώρο για ουσιαστική μάθηση». Αλλά η πραγματικότητα είναι ακριβώς το ανάποδο – ως συνήθως.

Οι μαθητές θα δίνουν "πανελλήνιες" σε 3 τάξεις αντί για μια, σε ακομά περισσότερα μαθήματα.

Ο φάκελος μαθητή: Από το νηπιαγωγείο στην αποφοίτηση

Εδώ βρίσκεται η πραγματική καινοτομία – και ο πραγματικός κίνδυνος. Στο πλαίσιο του Εθνικού Διαλόγου, έχει παρουσιαστεί η δημιουργία ενός ψηφιακού μαθησιακού αποτυπώματος για κάθε μαθητή, το οποίο θα τον συνοδεύει από το Νηπιαγωγείο έως την αποφοίτηση από το Λύκειο.

Τι θα περιλαμβάνει αυτό το προφίλ; Δεν θα είναι μόνο βαθμοί. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, θα καταγράφονται:

· Μαθησιακές επιδόσεις: Η πρόοδος στα μαθήματα, από την πρώτη τάξη μέχρι την τελευταία.

· Πιστοποιήσεις: Γλωσσομάθεια, πιστοποιήσεις πληροφορικής, δεξιότητες.

· Δεξιότητες ζωής: Συνεργασία, δημιουργικότητα, κριτική σκέψη.

· Εξωσχολικές δραστηριότητες: Αθλητικές επιτυχίες, εθελοντισμός, συμμετοχή σε κοινότητες.

· Ψηφιακές δεξιότητες: Συμμετοχή σε προγράμματα τεχνολογίας.

Με άλλα λόγια, ένας φάκελος που καταγράφει κάθε βήμα του παιδιού στην εκπαίδευση. Από την πρώτη ζωγραφιά στο νηπιαγωγείο μέχρι την τελευταία εξέταση στο λύκειο.

Και εδώ έρχεται το πιο ανησυχητικό κομμάτι. Ο «φάκελος μαθητή» που ξεκινά από το

νηπιαγωγείο σημαίνει ότι η αποτυχία δεν διαγράφεται. Αν ένα παιδί δυσκολεύτηκε στην Γ' Δημοτικού, αυτό θα καταγράφεται. Αν δεν συμμετείχε σε αρκετές εξωσχολικές δραστηριότητες στην Α' Γυμνασίου, αυτό θα φαίνεται. Κάθε «κενό», κάθε αδυναμία, κάθε στιγμή που το παιδί δεν ήταν «αρκετά καλό» θα το ακολουθεί.

Αυτό δεν είναι παιδαγωγική. Είναι μηχανισμός διαλογής. Δεν αξιολογείται η εξέλιξη, αλλά η συμμόρφωση. Δεν μετράει η βελτίωση, αλλά η σταθερή απόδοση.

Και ποιος έχει τις περισσότερες πιθανότητες να έχει έναν «καθαρό» φάκελο, χωρίς κενά, χωρίς δυσκολίες; Αυτός που θα ξεκινήσει από το νηπιαγωγείο και θα συνεχίσει μέχρι το λύκειο σε ένα ιδιωτικό σχολείο, όπου ο πελάτης πληρώνει και θα είναι πάντα ευχαριστημένος; Ή ο μαθητής του υποβαθμισμένου δημόσιου σχολείου;

Η σύνδεση με το IB: Δύο δρόμοι, ένας προορισμός

Τώρα, ας συνδέσουμε τα δύο. Από τη μία, έχουμε το IB: ένα ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης που λειτουργεί ήδη διεθνώς, με εργασίες, projects, τελικές εξετάσεις. Από την άλλη, έχουμε το Εθνικό Απολυτήριο: ένα νέο σύστημα που θέλει να αξιολογεί τους μαθητές με παρόμοια λογική – συνεχή αξιολόγηση, φάκελο, δεξιότητες.

Η σύνδεση είναι προφανής. Το IB δεν εισάγεται τυχαία τώρα. Είναι το δοκιμαστικό πεδίο για τη λογική του Εθνικού Απολυτηρίου. Όπως αναφέρει η Α΄ ΕΛΜΕ Αθήνας, το IB λειτουργεί ως «δούρειος ίππος» για την κατηγοριοποίηση σχολείων και μαθητών. Και αυτή η κατηγοριοποίηση θα ολοκληρωθεί με το Εθνικό Απολυτήριο και τον ψηφιακό φάκελο κάθε μαθητή.

Η υποκρισία της «αξιοκρατίας»

Και εδώ φτάνουμε στην πραγματική υποκρισία όλου αυτού του εγχειρήματος. Η κυβέρνηση και οι υποστηρικτές αυτών των αλλαγών θα μας πουν ότι όλα γίνονται για μεγαλύτερη αξιοκρατία. Ότι ο φάκελος μαθητή, το Εθνικό Απολυτήριο, η συνεχής αξιολόγηση, όλα αυτά είναι για να «αποτυπώνεται η πραγματική εικόνα του μαθητή» και να «αξιολογείται δίκαια».

Ας το δούμε, όμως, λίγο πιο προσεκτικά. Όσο περισσότερα κριτήρια βάζουν στο τραπέζι, υποτίθεται για να γίνει πιο «αντικειμενική» η αξιολόγηση, τόσο περισσότερες ευκαιρίες δημιουργούνται για όσους έχουν τα μέσα να τα εκμεταλλευτούν.

Ας κάνουμε, λοιπόν, μια ειλικρινή σύγκριση. Από τη μία, ένα παιδί που φοιτά σε ένα δημόσιο

σχολείο, χωρίς πόρους, χωρίς φροντιστήρια, χωρίς δυνατότητα για εξωσχολικές δραστηριότητες, χωρίς «μέσο». Από την άλλη, ένα παιδί που φοιτά σε ένα ιδιωτικό σχολείο, με όλες τις ανέσεις, με φροντιστήρια, με γνωριμίες, που ουσιαστικά έχει πληρώσει για να πάρει το επιθυμητό φάκελο. Και οι δύο θα κριθούν με τα ίδια «αντικειμενικά» κριτήρια. Πιστεύει κανείς ότι θα έχουν ίσες πιθανότητες;

Το σύστημα που χτίζεται δεν είναι αξιοκρατικό. Είναι ένα σύστημα που νομιμοποιεί και θεσμοθετεί τους προνομιούχους. Βάζει τόσες παραμέτρους, τόσες προϋποθέσεις, τόσες «αποδείξεις» που μόνο όσοι έχουν την οικονομική και κοινωνική δυνατότητα μπορούν να τις συγκεντρώσουν. Και μετά, αφού χτίσουν αυτό το λαβύρινθο, θα έρθουν να μας πουν ότι «δεν είναι όλοι ίσοι». Ότι «κάποιοι αξίζουν περισσότερο». Ότι αυτό είναι αξιοκρατία.

Όμως δεν είναι. Είναι ταξική εκπαίδευση με άλλο όνομα.

Μερικές επιπλέον σημειώσεις

IB μέσα σε ένα σχολείο, με παράλληλα προγράμματα

Το σχέδιο για την υλοποίηση του IB στα δημόσια σχολεία, ουσιαστικά προβλέπει την παράλληλη λειτουργία του με το κανονικό πρόγραμμα σπουδών. Και εδώ ξεκινάνε κάποια ερωτήματα.

Πώς θα αντεπεξέλθουν οι καθηγητές/τριες;

Στις περισσότερες περιπτώσεις, ένας καθηγητής δεν μπορεί να συμπληρώσει τις διδακτικές του ώρες διδάσκοντας μόνο στο IB. Επομένως, θα πρέπει να διδάσκει σε 2 παράλληλα προγράμματα. Με διαφορετική ύλη, διαφορετικές ημερομηνίες εξετάσεων και διαφορετική προσέγγιση – και σε διαφορετική γλώσσα. Ποιος μπορεί να υποστηρίξει πώς κάτι τέτοιο είναι ανθρωπίνως δυνατό, διατηρώντας την ίδια ποιότητα και στα δυο προγράμματα; Και ποιο άραγε πρόγραμμα θα έχει προτεραιτότητα;

Πώς θα λειτουργήσουν οι μαθητές σε ένα περιβάλλον διαχωρισμού;

Σε κάθε σχολείο προβλέπεται ένα τμήμα. Αν οι συμμετοχές είναι περισσότερες από τις θέσεις, πώς θα γίνει η επιλογή; Και μετά την επιλογή, ποιο ακριβώς θα είναι το κλίμα μεταξύ των μαθητών που θα βρίσκονται στο ίδιο σχολείο, στον ίδιο χώρο, αλλά ουσιαστικά κάποιοι θα είναι “πιο προνομιούχοι”?

Και αν οι υποψηφιότητες είναι λιγότερες, πώς θα εισαχθούν από άλλα σχολεία οι επιπλέον μαθητές, δεδομένου πως για την εισαγωγή στα σχολεία που εφαρμόζεται το IB οι μαθητές έχουν δώσει ήδη εξετάσεις;

Τι κάνουμε τώρα;

Το ερώτημα λοιπόν δεν είναι απλά “θέλουμε ή δεν θέλουμε το IB στο Μουσικό Σχολείο”. Το ερώτημα είναι βαθύτερο. Είναι:

- Θέλουμε ένα σχολείο που χωρίζει τα παιδιά σε “IB” και “μη-IB“;
- Θέλουμε ένα σύστημα όπου η αξία ενός σχολείου κρίνεται από το αν έχει ένα ακριβό, ξενόγλωσσο πρόγραμμα, και όχι από το αν όλα τα παιδιά του μαθαίνουν γράμματα και μουσική;
- Θέλουμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα, που φιλτράρει και διαχωρίζει τα παιδιά από το νήπιο μέχρι το πανεπιστήμιο;
- Θέλουμε ένα σύστημα φτιαγμένο για λίγους, που πετά έξω τη μεγάλη πλειοψηφία;
- Αποδεχόμαστε ότι το δημόσιο σχολείο μπορεί να είναι καλό μόνο αν γίνει λίγο-πολύ ιδιωτικό, με χορηγούς, με δίδακτρα (έστω και κρυφά), με εξετάσεις και αποκλεισμούς;
- Αποδεχόμαστε πως η κοινωνική πλειοψηφία διαρκώς θα αξιολογείται, θα περιθωριοποιείται, θα πρέπει να αγωνιά και να ιδρώνει για κάθε μικρό βηματάκι, ενώ λίγοι προνομιούχοι απλά θα αγοράζουν τις θέσεις στους στα σχολεία, τα πανεπιστήμια και τη κοινωνία;

Τίποτα δεν είναι γραμμένο στην πέτρα και όλα μπορούν να αλλάξουν. Είναι αλήθεια πως συμβαίνουν τόσα πολλά και τόσο γρήγορα που κανείς δεν προλαβαίνει να αντιδράσει. Είναι όμως εξίσου αλήθεια, πως όσες φορές ο κόσμος της εκπαίδευσης έχει αποφασίσει να αντισταθεί, έχει καταφέρει αποτελέσματα.

Οι σημερινοί γονείς, μπορούμε να θυμηθούμε αρκετούς αμετροεπείς υπουργούς που έφυγαν με την ουρά στα σκέλια, στη προσπάθειά τους να περάσουν αντίστοιχα μέτρα. Το ίδιο το IB το είχε πρωτοεισαγάγει ο Γιώργος Παπανδρέου και πάγωσε λόγω τον αντιδράσεων.

Αντίστοιχα, τους τελευταίους μήνες σε αρκετές περιοχές έχει μπλοκαριστεί η προσπάθεια δημιουργίας Ωνάσειων σχολείων από τις κινητοποιήσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας, αλλά και της γειτονιάς.

Επομένως, το ερώτημα δεν είναι αν μπορούμε να κάνουμε κάτι για να προστατεύσουμε τα

σχολεία μας. Αλλά αν το θέλουμε.

Πηγή: selidodeiktis